

2.12 **podkreśla** fakt, że wiele propozycji Komisji dotyczy tworzenia norm, systemów, wskaźników i metod umożliwiających porównania pomiędzy państwami. Komitet **uważa** za bardzo istotne, by opracowywane systemy nie powodowały zwiększonego zużycia środków materialnych i nie zwiększały kosztów i biurokracji dla władz regionalnych i lokalnych;

2.13 **uważa** za bardzo istotne, by wszelkie proponowane projekty były elastyczne i nieskomplikowane z uwagi na różnorodność potrzeb i sytuacji poszczególnych państw;

2.14 **uznaje** za ważne, by propozycje Komisji wspierały podejście stopniowe i nie powodowały napięć między mias-

tami, które zdołają wdrożyć te propozycje od razu a tymi, które nie są w stanie natychmiast się do nich zastosować;

2.15 **uważa**, że Komisja powinna ściślej określić pojęcia „miasta” oraz „obszary miejskie”. W razie konieczności państwa członkowskie mogłyby wypracować takie definicje we własnym zakresie;

2.16 **podkreśla**, że strategia tematyczna powinna konsekwentnie uwzględniać współzależności między środowiskiem miejskim a jego zapleczem i w razie potrzeby przewidywać zawieranie porozumień i podejmowanie współpracy z właściwymi władzami danych obszarów podmiejskich.

Bruksela, 30 września 2004 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie wzmocnienia zdolności Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony ludności

(2005/C 43/10)

KOMITET REGIONÓW

Uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Rady, **Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie wzmocnienia zdolności Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony ludności** (COM(2004) 200 final);

Uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 25 marca 2004 r. o zasięgnięciu jego opinii w tej sprawie zgodnie z pierwszym ustępem artykułu 265 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

Uwzględniając decyzję Przewodniczącego Komitetu z dnia 10 lutego 2004 r. roku, powierzającą sporządzenie tej opinii Komisji ds. Zrównoważonego Rozwoju;

Uwzględniając swoją opinię z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie *Zarządzanie katastrofami naturalnymi i ich skutki: jakie zadania dla europejskiej polityki strukturalnej?* (CdR 104/2003 final) ⁽¹⁾,

Uwzględniając decyzję Rady 1999/847/WE z 9 grudnia 1999 r., ustanawiającą program działania wspólnotowego na rzecz ochrony ludności (2000-2004) ⁽²⁾;

Uwzględniając decyzję Rady 2001/79/CE, Euratom, z dnia 23 października 2001 r., ustanawiającą mechanizm wspólnotowy mający na celu wspieranie zwiększonej współpracy w ramach działań ratowniczych w dziedzinie ochrony ludności ⁽³⁾,

Uwzględniając inicjatywy podjęte przez Komisję pod koniec 2003 r. w celu przyjęcia instrumentów wykonawczych decyzji Rady 2001/792;

⁽¹⁾ Dz.U. C 256 z dnia 24.10.2003 r., s.74

⁽²⁾ Dz.U. L 327 z dnia 21.12.1999 r., s. 53

⁽³⁾ Dz.U. L 297 z dnia 15.11.2001 r., s.7

Uwzględniając uchwałę Parlamentu Europejskiego z dnia 4 września 2003 r. (PE T5-0373/2003) w sprawie skutków *letniej fali gorąca* (2003) i raport Parlamentu Europejskiego (PE A5-0278/2003) w sprawie wzmocnienia bezpieczeństwa morskiego w związku z *zatonieniem tankowca Prestige*,

Uwzględniając artykuły III-184 i I-42 projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, które sankcjonują podstawowe zasady współpracy i solidarności pomiędzy Państwami Członkowskimi w dziedzinie ochrony ludności,

Uwzględniając projekt swojej opinii (**CdR 241/2003 rev.1**), która została przyjęta jednomyślnie dnia 8 lipca 2004 r. przez Komisję ds. Zrównoważonego Rozwoju (sprawozdawca: **Isidoro Gottardo**, radny regionu Friuli Venezia Giulia (IT-EPP);

A także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Solidarność i wzajemna pomoc pomiędzy Państwami Członkowskimi w przypadku katastrof naturalnych lub spowodowanych przez człowieka mogących mieć miejsce na terytorium Unii Europejskiej są moralnym obowiązkiem i podstawową zasadą wspólnoty międzynarodowej;
- 2) Unia Europejska powinna dać dowód jak największej solidarności również w stosunku do krajów trzecich dotkniętych wyżej wymienionymi zdarzeniami w ramach współpracy międzynarodowej;
- 3) W ostatnich latach ryzyko narażenia na klęski znacznie wzrosło, zarówno wewnątrz Unii Europejskiej jak i poza nią. Z tego względu zasadnicze znaczenie ma wzmocnienie zdolności koordynacji i szybkiego działania służb Komisji;
- 4) Nowoczesny i skuteczny system ochrony ludności opiera się na dwóch podstawowych filarach, mianowicie na wyższym poziomie koordynacji i obejmującej całe terytorium Wspólnoty sieci zasobów operacyjnych i wysoko wyspecjalizowanych ekip szybkiego reagowania.
- 5) Ogółośnoeuropejska sieć zasobów ludzkich i sprzętu, stojąca do dyspozycji Państw Członkowskich i regionów, jest podstawowym elementem zagwarantowania szybkich operacji pierwszej pomocy dla ludności dotkniętej katastrofami oraz mobilizacji i koordynacji na miejscu zasobów operacyjnych i pomocy przybywającej z zewnątrz do strefy dotkniętej klęską;
- 6) Po wzmocnieniu zdolności Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony ludności trzeba będzie zająć się z zaangażowaniem i determinacją zagadnieniem prewencji w celu ograniczenia, na ile to możliwe, liczby katastrof i ich negatywnych skutków, gdy nie można ich uniknąć przez działania prewencyjne;

na 56 sesji plenarnej w dniach 29-30 września 2004 r. (posiedzenia z dnia 30 września) w Brukseli jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

KOMITET REGIONÓW

1.1 **wyraża zadowolenie** z planu działania przedstawionego w komunikacie Komisji mającego na celu wzmocnienie zdolności operacyjnej Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony ludności, w duchu solidarności i współpracy określonym przez Parlament Europejski jako kluczowa zasada wspólnoty międzynarodowej;

1.2 **uważa**, że konieczne jest podejście całościowe, obejmujące wszystkie aspekty ochrony w wypadku katastrof, takie jak środki zapobiegawcze, ekipy ratunkowe i środki łagodzenia skutków katastrof.

1.3 **uważa**, że władze lokalne i regionalne stanowią istotne modelowe ramy strukturalne i organizacyjne nowoczesnej i skutecznej ochrony ludności w Europie, ze względu na ich uprawnienia ustawodawcze i administracyjne oraz bezpośredni kontakt z obywatelami i odpowiedzialność za ich bezpieczeństwo i za dobra znajdujące się na terenie regionu;

1.4 **uważa**, że władze lokalne i regionalne mogą dostarczyć ważnego modelu odniesienia strukturalnego i organizacyjnego dla wdrażania w Unii Europejskiej nowoczesnego i skutecznego systemu ochrony ludności, zdolnego do działania w sytuacji kryzysowej zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz Unii Europejskiej.

1.5 **jest przekonany**, że Państwa Członkowskie, regiony i gminy dowodzą aktywnej kultury i polityki w dziedzinie ochrony ludności, opierającej się na sieci obejmującej całe terytorium Unii Europejskiej. Kultura ta ma swój punkt wyjścia na szczeblu lokalnym i jest wspierana przez organy instytucjonalne najwyższego szczebla. Organy te, w szczególności regiony, powinny mieć wysoką zdolność szybkiego ostrzegania i alarmowania oraz koordynacji w sytuacjach zagrożenia, tj. natychmiastowy dostęp do specjalnych środków awaryjnych na całym terytorium, natychmiastowego mobilizowania w miejscu katastrofy innych środków ludzkich i sprzętu znajdujących się w ich kompetencji terytorialnej i koordynacji środków ludzkich i sprzętu pochodzących z zewnątrz.

1.6 **podkreśla**, że mechanizmy szybkiej informacji i komunikacji wysokiej jakości umożliwiające monitorowanie i zarządzanie sytuacjami klęski lub katastrofy są kluczowym punktem nowego europejskiego systemu ochrony ludności, gdyż skuteczność działań koordynacji i działań ratowniczych na rzecz ludności dotkniętej klęskami lub katastrofami nie może być bez nich zagwarantowana.

1.7 **uważa**, że obowiązkowo należy wprowadzić stałe połączenie pomiędzy europejskim centrum monitorowania oraz krajowymi i regionalnymi centrami operacyjnymi służb ochrony ludności, aby uczynić z nich jedną sieć komunikacji w nagłych sytuacjach;

1.8 **ma nadzieję**, że realizacji w praktyce wytycznych w zakresie zdolności komunikowania będzie towarzyszyć certyfikacja europejska dotycząca wymogów i zdolności komunikowania się, dowodzenia i kontroli krajowych i regionalnych centrów operacyjnych ochrony ludności, w taki sposób, aby zagwarantować skuteczność i niezawodność ekip ratowniczych, które mają kluczowe znaczenie;

1.9 **jest zdania**, że krajowe i regionalne centra operacyjne ochrony ludności powinny być głównymi źródłami informacji o środkach ludzkich i materialnych oraz doświadczeniu operacyjnym nabytym w sytuacjach klęski i katastrof, w celu opracowania i uaktualnienia europejskiej bazy danych w dziedzinie ochrony ludności i zagwarantowania szybkiej i skutecznej reakcji sił interwencyjnych; Istniejące bazy danych tworzone przez władze krajowe powinny zostać połączone z europejską bazą danych;

1.10 **uważa**, że uwzględniając doświadczenia nabyte przez Państwa Członkowskie i regiony w dziedzinie zarządzania najczęściej występującymi i najczęściej powtarzającymi się sytuacjami klęsk i katastrof, strategicznym celem w skali europejskiej powinno być głównie zebranie istniejących na terenie Wspólnoty zasobów ludzkich i materialnych oraz ich koordynacja.

1.11 **uważa**, że w przypadku sytuacji klęski czy katastrofy rzadko występującej lub mało znanej należy powołać, na szczeblu europejskim, ekipę ekspertów odpowiedzialnych za opracowanie realistycznych scenariuszy katastrofy lub klęski żywiołowej i wskazanie odpowiednich zasobów ludzkich i materialnych w celu zagwarantowania pomocy i szybkiej interwencji;

1.12 **uważa**, że wspólne operacje w dziedzinie ochrony ludności stanowią istotny wskaźnik różnej zdolności operacyjnej poszczególnych Państw Członkowskich. Wspólne operacje pokazują, czy uczestniczące w nich Państwa są w stanie skutecznie skoordynować swoje działania i współpracować z urzędnikami na miejscu, którzy są odpowiedzialni za komunikację i sieć zarządzania kryzysami.

1.13 **podkreśla**, że w procesie tworzenia i wdrażania europejskich sił szybkiego reagowania należy poświęcić jak najwięcej miejsca współpracy transgranicznej i w szczególności wspólnym ćwiczeniom w dziedzinie ochrony ludności pomiędzy regionami sąsiadującymi ze sobą i regionami przygranicznymi.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Baza danych

KOMITET REGIONÓW

2.1 **zaleca**, aby została utworzona baza danych zasobów ludzkich i materialnych szybkiego reagowania związanych z różnymi scenariuszami działania w sytuacjach klęsk i katastrof, która by była zasilana poprzez łączenie dostępnych informacji z krajowych baz danych i uaktualniana przez zbieranie informacji podstawowych bezpośrednio u osób będących w ich posiadaniu do ich własnych celów instytucjonalnych, zarządzających, na terytoriach podlegających ich kompetencji, całodobowymi centrami ratownictwa w dziedzinie ochrony ludności;

2.2 **zaleca**, aby źródła informacji potrzebnych do bazy danych obejmowały krajowe centra operacyjne ds. ochrony ludności, które będą udostępniać dane o głównych zasobach materialnych i ludzkich i o wysoko wykwalifikowanych specjalistach. Ta baza danych powinna również zawierać dane z regionalnych centrów operacyjnych ds. ochrony ludności na zasadzie wzajemnego udostępniania informacji dotyczących wszystkich środków i wyspecjalizowanych ekip szybkiego reagowania podlegających władzom lokalnym;

2.3 **zaleca**, aby oprócz informacji o zasobach finansowych i operacyjnych przeznaczonych do interwencji w wypadku klęsk i katastrof każdy podmiot na wszystkich szczeblach omówionej sieci informacji dołączał do bazy danych listę specyficznych sytuacji klęsk i katastrof, jakimi zajmuje się dane centrum operacyjne na terytorium podlegającym jego kompetencjom lub poza nim;

2.4 **zaleca**, aby baza danych zawierała listę operacji w dziedzinie ochrony ludności o charakterze międzynarodowym, które podlegałyby koordynacji centrum operacyjnego znajdującego się na jego terytorium.

2.5 **zaleca**, aby bazy danych były uaktualniane co sześć miesięcy w ustalonym uprzednio terminie.

Wspólne ćwiczenia

KOMITET REGIONÓW

2.6 **zaleca**, aby podczas organizowania wspólnych ćwiczeń w dziedzinie ochrony ludności zachowano odpowiednią równowagę pomiędzy większymi zasobami wyspecjalizowanych sił krajowych i siłami szybkiego reagowania regionów, które są specjalnie szkolone pod kątem udzielania bezpośredniej pomocy ludności w ścisłej współpracy z władzami miejskimi i innymi siłami regionalnymi i krajowymi;

2.7 **zaleca**, aby Komisja zajęła się planowaniem i rozwijaniem działań transgranicznych, które obejmują aktywne uczestnictwo regionów przygranicznych. Regiony mogłyby w ten sposób skonsolidować swoje doświadczenia w dziedzinie ochrony ludności i doprowadziłoby to też do utworzenia solidnej bazy operacyjnej, na której można będzie utworzyć europejskie siły szybkiego reagowania w sytuacjach klęski lub katastrofy;

2.8 **zaleca** utworzenie najlepszych praktyk reagowania w sytuacjach awaryjnych w odniesieniu do powtarzających się katastrof, a w szczególności do katastrof gwałtownie się rozprzestrzeniających, takich jak pożary lasów. Można to uczynić porównując techniki monitorowania we wczesnym stadium i techniki szybkiego reagowania stosowane przez różne regiony;

2.9 **zaleca** przeprowadzanie ćwiczeń nastawionych na współdziałanie sił cywilnych i wojskowych, umożliwiających szybkie użycie specjalnych środków, którymi dysponują tylko siły zbrojne i dodatkowych środków specjalnych, takich jak helikoptery, które mogą uzupełniać zasoby służące ochronie ludności w sytuacjach złożonych katastrof lub katastrof o dużym zasięgu;

Komunikacja i doskonalenie współpracy

KOMITET REGIONÓW

2.10 **zaleca**, aby w celu rozwiązania problemów przekazywania informacji w odpowiednim czasie i uzyskania dzięki temu zdolności natychmiastowej oceny sytuacji zagrożenia oraz zagwarantowania skutecznej pomocy regionalne operacyjne centra ratownictwa czynne całą dobę były w stanie informować bezpośrednio w czasie rzeczywistym krajowe centra ratownictwa lub centra kryzysowe Unii Europejskiej, unikając wszelkich niepotrzebnych przeszkód mogących spowolnić lub zniekształcić strumień informacji;

2.11 **zaleca** utworzenie specjalnej europejskiej sieci komunikowania się w dziedzinie ochrony ludności, łączącej krajowe i regionalne centra kryzysowe z europejskim centrum monitorowania;

2.12 **proponuje**, aby europejskie centrum monitorowania było obowiązkowo zawiadamiane o sytuacji zagrożenia, kiedykolwiek regionalne centrum ochrony ludności w wypadku zagrożenia korzysta z zasobów ludzkich i materialnych pochodzących z zewnątrz. Centrum regionalne powinno również zawiadomić centrum europejskie o zakończeniu sytuacji kryzysowej.

Środki finansowe

KOMITET REGIONÓW

2.13 **opowiada się** za zwiększeniem pomocy finansowej przewidzianej na interwencje w sytuacjach klęski lub katastrofy i utworzeniem europejskiego systemu ochrony ludności. Finansowanie to ma nie tylko zasadnicze znaczenie dla solidarności pomiędzy Państwami Członkowskimi wspólnoty międzynarodowej, takiej jak Unia Europejska, ale również jest bardzo potrzebne w celu uzupełniania i koordynacji wysoko wyspecjalizowanych sił i jednostek operacyjnych Państw Członkowskich i regionów Unii Europejskiej, które koordynują swoje działania.

Bruksela, 30 września 2004 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB
